GREENSTAY DENMARK

Opdateret d. 23-09-26

GREENSTAY DENMARK

i forhold til Forbrugerombudsmandens vejledning og internationale standarder

Mikal Holt Consult – Græsmarken 17 – 4140 Borup – Denmark
Mail: Gronturisme@gmail.com – Tlf. +45 61 34 56 79 - CVR: 45530124

Indhold

DET STYRKEDE GREENSTAY I FORHOLD TIL FORBRUGEROMBUDSMANDEN OPDATERET VEJLEDNING 2

ANBEFALINGER – GENNEMFØRT OG IGANGSAT 2

FREMTIDSSIKRING AF PROCEDURE OG DRIFT 3

STYRKELSE AF KRITERIER 3

SAMLET VURDERING 4

FRA FORBRUGEROMBUDSMANDENS VEJLEDNING 5

A) GENNEMSIGTIG OG ÅBEN 5

B) EKSPERTER OG INTERESSENTER 6

C) PROCEDURE FOR OVERHOLDELSE 6

D) OVERVÅGNING 7

INFORMATION TIL HJEMMESIDE 8

Det styrkede GREENSTAY i forhold til forbrugerombudsmanden opdateret vejledning

De skærpede regler for grønne og miljømæssige anprisninger stiller større krav til, at miljøordninger er troværdige, dokumenterbare og baseret på klare og relevante kriterier. I arbejdet med at styrke GREENSTAY er der derfor blandt andet brugt principperne i ISO 14024 om miljømærker og -deklarationer og ISO/IEC 17065 om certificering.

Formålet har været at styrke GREENSTAY som en troværdig og robust miljøcertificeringsordning og samtidig sikre, at ordningen er økonomisk og driftsmæssigt bæredygtig for både campingpladserne og den organisation, der driver den. GREENSTAY skal være et praktisk værktøj, der kan få flere campingpladser i gang med den grønne omstilling – også virksomheder, der endnu ikke er langt fremme.

Arbejdet skal samtidig understøtte ambitionen i den nationale turismestrategi *Veje til bæredygtig turismevækst* om, at 70 % af de danske overnatningssteder skal være bæredygtighedscertificerede i 2030.

Anbefalinger – gennemført og igangsat

En samlet gennemgang af GREENSTAY identificerede en række anbefalinger til at styrke ordningen. Anbefalingerne er nu enten gennemført eller igangsat.

Der er lagt vægt på at styrke kvalitet, dokumentation, kontrol og troværdighed uden at gøre ordningen unødigt kompleks eller ressourcekrævende.

De væsentligste ændringer er:

- **Tydeligere positionering:** GREENSTAY omtales fremadrettet som miljømærkning, miljøcertificering eller certificeringsordning frem for bæredygtighedscertificering eller bæredygtighedsmærke, da ordningen først og fremmest omhandler miljøindsatsen.
- **En ordning for mange:** GREENSTAY skal kunne få mange campingpladser i gang med den grønne omstilling. Kravene skal samtidig løbende kunne udvikles og skærpes, så ordningen kan være et naturligt næste skridt for campingpladserne.
- **Fokus på campingpladserne:** Ordningen er målrettet campingpladser som de certificerede virksomheder og omfatter ikke længere campingforhandlere.
- **Baggrund og dokumentation:** Der er udarbejdet en samlet baggrundsrapport om GREENSTAYs udvikling, grundlag og drift.
- **Styrket kontrol og tredjepartsverificering:** Kontrolmodellen er styrket med øget dokumentation, audit, stikprøvekontrol, ekstern gennemgang og en særskilt ekstern revisorfunktion.
- **Styrkede kriterier:** Kriterierne er gennemgået og revideret med fokus på entydighed, konsekvens, dokumenterbarhed og campingpladsernes praktiske muligheder. Revisionen bygger blandt andet på SMART-principper og et livscyklusperspektiv.
- **50 %-grænse fjernet:** 50 % grænsen for nye campingpladser er fjernet, så alle skal opfylde 80 % reglen fra start.
- **FN's verdensmål:** GREENSTAY er fortsat baseret på FN's verdensmål, og der er skabt større sammenhæng mellem de verdensmål, der indgår i kriterierne, og kommunikationen om ordningen. Verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse fastholdes.

De væsentligste ændringer og faglige overvejelser er beskrevet i de to hoveddokumenter *Fremtidssikring af GREENSTAY – procedure og drift* og *Styrkelse af GREENSTAY – kriterier*.

Fremtidssikring af procedure og drift

GREENSTAY bygger på en flerleddet kontrolmodel, hvor sekretariat, auditør, certificeringsorgan og ekstern revisor har klart adskilte roller.

Campingpladsen søger om optagelse og indsender den nødvendige dokumentation. En GREENSTAY-auditør gennemfører herefter audit og vurderer, om dokumentationen og de faktiske forhold stemmer overens med kriterierne. Auditøren træffer ikke beslutning om certificering, men afleverer en auditrapport til sekretariatet.

Sekretariatet gennemgår materialet og indstiller sagen til certificeringsorganet, som er en ekstern ekspert, der træffer den endelige certificeringsbeslutning. Efter certificering gennemføres som udgangspunkt opfølgende audit hvert andet år. Campingpladsen skal fortsat opfylde mindst 80 % af kriterierne både samlet og inden for hver målområde og arbejde systematisk med løbende forbedringer.

Som led i overgangen til de reviderede kriterier gennemføres i 2026 en særlig indsats over for eksisterende campingpladser. Målet er, at alle inden årsskiftet 2026/2027 har forholdt sig til de nye og omformulerede kriterier, indsendt nødvendig dokumentation og lever op til 80 %-kravet inden sæsonstarten. Den almindelige toårige kontrolcyklus fortsætter herefter.

GREENSTAY har desuden etableret et særskilt, uafhængigt kontrolniveau. Der gennemføres stikprøvekontroller af eksternt certificeringsorgan, og en ekstern revisor gennemgår årligt, om de fastlagte procedurer for certificering, kontrol og opfølgning er fulgt. Revisoren kan kræve yderligere dokumentation eller korrigerende handlinger og håndterer desuden tvister, tvivlssager, dispensationsansøgninger og klager over certificeringsorganets beslutninger.

Klager behandles på det relevante niveau, og manglende opfyldelse af krav kan medføre krav om korrigerende handlinger. Ved væsentlige eller ikke-afhjulpne afvigelser kan certificeringen suspenderes eller trækkes tilbage efter den fastlagte procedure.

Styrkelse af kriterier

Revisionen af kriterierne har haft til formål at gøre kravene tydeligere, mere målbare, dokumenterbare og anvendelige i praksis. De eksisterende kriterier indeholdt allerede en række stærke elementer, men er blevet gennemgået med relevant faglig og ekstern ekspertise samt inddragelse af GREENSTAY-medlemmer, tidligere udvalgsmedlemmer og øvrige interessenter.

Revisionen er gennemført med udgangspunkt i relevante principper i ISO/IEC 17065, de skærpede krav til grøn kommunikation og bæredygtighedsmærker samt ændringerne i markedsføringsloven som følge af ECGT.

Der er samtidig anvendt et livscyklusperspektiv (LCA) for at vurdere de væsentlige miljøpåvirkninger ved campingopholdet og identificere de områder, hvor campingpladsen konkret kan påvirke, dokumentere og forbedre sin indsats. Kriterierne omfatter især energi, vand, kemikalier, ressourcer, affald, natur og biodiversitet samt medarbejdere og gæster. Transport og byggeri indgår også i livscyklusperspektivet, men her er campingpladsens direkte indflydelse mere begrænset.

Kriterierne er frivillige miljøkrav, der supplerer og i væsentligt omfang går videre end gældende lovgivning. Hvor lovgivningen allerede regulerer et område, er der lagt vægt på at tydeliggøre den supplerende GREENSTAY-indsats.

Kriterierne er blandt andet gennemgået efter SMART-principper (Specifikke – Målbare – Accepterede – Realistiske – Tidsbestemte), dobbelttydige krav er præciseret, og der er lagt større vægt på konkrete handlinger og dokumenterede forbedringer. Der er desuden tilføjet kriterier for blandt andet butik, restaurant og pool samt styrket fokus på miljøhandlingsplaner og systematisk opfølgning.

Antallet af kriterier er øget fra 42 til 58. 29 kriterier er alene sprogligt omformuleret, 7 er delt og justeret, 12 har fået mindre indholdsmæssige ændringer, 10 er nye, og 1 er slettet og 1 er skubbet til 2028, mens

der søges yderligere viden. Kriterierne er samtidig fordelt på seks verdensmål, herunder verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse.

De foreslåede kriterier blev sendt i åben høring frem til 15. august 2026. Høringssvar og forslag blev gennemgået, og de endelige kriterier blev vedtaget 1. september 2026 af den nedsatte arbejdsgruppe med ekstern ekspertise. Kriterierne er sendt til medlemmerne og træder i kraft 27. september 2026 for nye ansøgere.

I 2027 indsamles erfaringer med de reviderede kriterier. Samtidig afsøges blandt andet kriterium 7.1 om 80 % vedvarende elektricitet samt mulighederne for yderligere kriterier vedrørende restauranter, butikker og svømmefaciliteter. I dette arbejde inddrages blandt andet ekspertviden fra DRC – Danmarks Restauranter & Caféer og IKF – Idræt, Kultur og Fritid / Halinspektørforeningen.

Samlet vurdering

Samlet set er GREENSTAY med de gennemførte og igangsatte ændringer styrket på både kriterier, dokumentation, kontrol og opfølgning. Kriterierne er gjort mere konkrete, dokumenterbare og kontrollerbare og går i væsentligt omfang videre end lovgivningens minimumskrav.

Kombinationen af et livscyklusperspektiv, SMART-principper, faglig inddragelse og gennemgang i forhold til gældende lovgivning skal understøtte, at GREENSTAY dokumenterer en frivillig miljømæssig merindsats frem for alene at dokumentere lovoverholdelse.

Den løbende evaluering og udvikling af ordningen skal samtidig sikre, at kriterier og procedurer kan justeres på et oplyst grundlag og med hensyn til campingpladsernes praktiske muligheder. Dermed skal GREENSTAY fortsat være et troværdigt, anvendeligt og udviklingsorienteret værktøj til campingpladsernes grønne omstilling.

Fra forbrugerombudsmandens vejledning

I afsnit 9 side 46-47 af Forbrugerombudsmandens vejledning beskrives om brug af bæredygtigheds-mærker, der defineres som:

"Ethvert frivilligt tillidsmærke, kvalitetsmærke eller tilsvarende, enten offentligt eller privat, der har til formål at fremhæve og promovere et produkt, en proces eller en virksomhed under henvisning til deres miljømæssige eller sociale karakteristika eller begge, og omfatter ikke nogen obligatorisk mærkning krævet i henhold til EU-retten eller national ret

Og det fremgår herefter at der er følgende krav til certificeringer, som der nedenfor ses i forhold til GREENSTAY.

Certifice-ringsord-ning	*"En tredjepartsverifikationsordning, der certificerer, at et produkt, en proces eller en virksomhed opfylder visse krav, giver mulighed for at anvende et tilhørende bæredygtighedsmærke, og hvis vilkår, herunder ordningens krav, er offentligt tilgængelige og opfylder følgende betingelser:* *a) Ordningen er på gennemsigtige, retfærdige og ikkediskriminerende vilkår åben for alle erhvervsdrivende, der er villige og i stand til at opfylde ordningens krav.* *b) Ordningens krav udarbejdes af ordningens ejer i samråd med relevante eksperter og interessenter.* *c) Ordningen fastsætter procedurer for håndtering af manglende overholdelse af ordningens krav og indeholder bestemmelser om tilbagetrækning eller suspension af den erhvervsdrivendes ret til anvendelse af det tilhørende bæredygtighedsmærke i tilfælde af manglende overholdelse af ordningens krav.* *d) Overvågningen af den erhvervsdrivendes overholdelse af ordningens krav er underlagt en objektiv procedure og udføres af en tredjepart, hvis kompetence og uafhængighed af både ordningens ejer og den erhvervsdrivende er baseret på internationale standarder og procedurer, EU-standarder og -procedurer eller nationale standarder og procedurer."*[91,92]

a) Gennemsigtig og åben

Ordningen er på gennemsigtige, retfærdige og ikkediskriminerende vilkår åben for alle erhvervsdrivende, der er villige og i stand til at opfylde ordningens krav.

GREENSTAY er på gennemsigtige, retfærdige og ikke-diskriminerende vilkår åben for alle campingpladser i Danmark, uanset medlemskab af brancheorganisationer eller andre organisationer. Adgangen til ordningen afhænger således ikke af medlemskab, ejerforhold, geografisk placering eller andre uvedkommende forhold, men alene af, om campingpladsen ønsker at deltage og er i stand til at opfylde de fastsatte krav.

Ordningen stiller de samme grundlæggende krav og betingelser til alle ansøgere, og kriterierne samt kravene til dokumentation og kontrol er offentligt tilgængelige. Eventuelle vurderinger af, om kravene er opfyldt, sker efter de samme fastlagte principper og procedurer for alle deltagere.

Dette har været et grundlæggende princip for GREENSTAY siden etableringen og fremgår af ordningens hjemmeside samt af dokumentet *"Styrkelse af GREENSTAY"*.

Princippet understøtter, at GREENSTAY er en åben ordning, hvor deltagelse og certificering baseres på opfyldelse af ordningens krav og ikke på andre kommercielle eller organisatoriske forhold.

b) Eksperter og interessenter

Ordningens krav udarbejdes af ordningens ejer i samråd med relevante eksperter og interessenter.

GREENSTAYs krav og kriterier udarbejdes og fastlægges af ordningens ejer i dialog med relevante faglige eksperter og interessenter. Ordningsejeren har det overordnede ansvar for kriteriernes indhold og udvikling, mens inddragelsen af eksterne fagpersoner og brugere bidrager til, at kravene er fagligt relevante, realistiske og anvendelige i praksis.

Ved udviklingen af GREENSTAY og ved tidligere revisioner af kriterierne er der inddraget både faglige eksperter og repræsentanter fra campingbranchen. I 2026 er kriterierne videreudviklet gennem en struktureret proces med relevante faglige eksperter, en intern arbejdsgruppe og en bredere gruppe af campingpladser. Processen er afsluttet med en åben offentlig høring, hvor interesserede har haft mulighed for at komme med bemærkninger og forslag til kriterierne.

Kriterierne er desuden udviklet med udgangspunkt i en livscyklusbetragtning, så de adresserer relevante miljøpåvirkninger gennem de dele af campingpladsens aktiviteter, hvor virksomheden har mulighed for at påvirke miljøforholdene. Der er samtidig lagt vægt på, at kravene er konkrete, dokumenterbare og mulige at kontrollere.

Processen, den faglige inddragelse og grundlaget for revisionen er nærmere beskrevet i dokumentet *"Baggrundsdokument for kriterier 2026"*.

c) Procedure for overholdelse

Ordningen fastsætter procedurer for håndtering af manglende overholdelse af ordningens krav og indeholder bestemmelser om tilbage trækning eller suspension af den erhvervsdrivendes ret til anvendelse af det tilhørende bæredygtighedsmærke i tilfælde af manglende overholdelse af ordningens krav.

GREENSTAY har fra etableringen haft procedurer for håndtering af manglende overholdelse af ordningens krav. Procedurerne er væsentligt styrket i 2026 som led i tilpasningen til de skærpede krav i markedsføringsloven.

Den styrkede model bygger på en systematisk certificerings- og kontrolproces, der sikrer dokumentation og løbende kontrol af, at kriterierne overholdes. Modellen kombinerer støtte til campingpladserne med uafhængig kontrol og består grundlæggende af:

Dokumentation → audit → certificeringsbeslutning → løbende kontrol og opfølgning

Campingpladsen indsender dokumentation til GREENSTAY-sekretariatet, som screener materialet og forbereder det til audit. En auditør fra GREENSTAY kontrollerer herefter, om dokumentationen stemmer overens med de faktiske forhold og udarbejder en rapport med billeddokumentation. Auditøren træffer ikke beslutning om certificering. Den endelige certificeringsbeslutning træffes af certificeringsorganet.

Efter certificering gennemføres løbende kontrol. Campingpladsen skal re-certificeres hvert andet år og fortsat dokumentere opfyldelse af kriterierne samt arbejde med en udviklingsplan. For at opnå certificering skal mindst 80 % af kriterierne være opfyldt. Der gennemføres desuden eksterne stikprøvekontroller, herunder risikobaserede spotchecks af certificeringsorganet.

Der er fastlagte procedurer for håndtering af afvigelser og klager. Ved manglende eller væsentlig manglende overholdelse kan certificeringen suspenderes eller trækkes tilbage, hvis forholdene ikke bringes i orden inden for den fastsatte frist.

Modellen sikrer dermed, at retten til at anvende GREENSTAY-mærket er knyttet til en løbende og dokumenteret overholdelse af ordningens krav og ikke alene til den oprindelige certificering.

Se yderligere dokumentet "Styrkelse af GREENSTAY 2026".

d) Overvågning

Overvågningen af den erhvervsdrivendes overholdelse af ordningens krav er underlagt en objektiv procedure og udføres af en tredjepart, hvis kompetence og uafhængighed af både ordningens ejer og den erhvervsdrivende er baseret på internationale standarder og procedurer, EU-standarder og -procedurer eller nationale standarder og procedurer.

Overvågningen af den erhvervsdrivendes overholdelse af ordningens krav er underlagt en objektiv procedure og udføres af en tredjepart, hvis kompetence og uafhængighed af både ordningens ejer og den erhvervsdrivende er baseret på internationale standarder og procedurer.

GREENSTAY har en kontrolmodel, der sikrer en systematisk og objektiv overvågning af campingpladsernes overholdelse af kriterierne:

- **Fastlagt og objektiv procedure:** Kontrollen gennemføres efter faste tjeklister, instruktioner og procedurer for audit, opfølgning, klager og håndtering af afvigelser.

- **Tredjepartskontrol:** Audit gennemføres af en kompetent auditør, som vurderer og dokumenterer campingpladsens overholdelse af kriterierne, men ikke træffer beslutning om certificering.

- **Adskillelse mellem kontrol og certificeringsbeslutning:** Auditøren indsamler dokumentation og rapporterer sine observationer, mens certificeringsorganet træffer den endelige certificeringsbeslutning. Dette sikrer en adskillelse mellem kontrol og beslutning.

- **Løbende overvågning:** Kontrollen fortsætter efter den første certificering med opfølgende audit hvert andet år samt stikprøvekontrol, så det løbende kontrolleres, at dokumentationen svarer til de faktiske forhold.

- **Uafhængig stikprøvekontrol:** Den eksterne konsulent har en særskilt kontrolfunktion og gennemfører stikprøvekontroller blandt GREENSTAY-campingpladserne. Stikprøver kan blandt andet udvælges på baggrund af en risikovurdering.

- **Kompetence og branchekendskab:** Auditøren skal have indgående kendskab til GREENSTAY-ordningen og de relevante miljøkrav og følger fast beskrevne procedure for auditeringen.

- **Ekstern revisor som ekstra kontrolniveau:** En ekstern revisor fører årligt tilsyn med, at GREENSTAYs procedurer for certificering, kontrol og opfølgning efterleves.
  Revisoren er en anden end certificeringsorganet og er uafhængig af både GREENSTAY-sekretariatet og de certificerede campingpladser og fungerer desuden som uafhængig part ved tvister, klager og dispensationssager.

GREENSTAYs kontrolmodel kombinerer således objektive procedurer, kompetent tredjepartskontrol, adskillelse mellem audit og certificeringsbeslutning, løbende opfølgning, ekstern stikprøvekontrol og et yderligere uafhængigt revisorniveau. Modellen understøtter dermed kravet om objektiv og uafhængig tredjepartsovervågning.

Se yderligere: "Styrkelse af GREENSTAY 2026"

Information til hjemmeside

Fremsend venligst også links med omtale af jeres mærkeordning på 3 sprog (dansk-engelsk-tysk), da vi vil henvise hertil fra alle de certificerede turismevirksomheder og organisationer.

- Dansk: Forside - Greenstay – www.greenstay.dk
- Engelsk: Home page - Greenstay www.greenstay.dk/en
- Tysk: Hauptseite - Greenstay - www.greenstay.dk/de